

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinque

Espence, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. VII. Vadianica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

Zuinglius
Luthero
Nestorianus, lib. de
conciliis.

ab aliis eius etiam aliàs Symmystis Nestorianus audiret. Quid est enim talem, hoc est, puram, meram ac solem siue solitariam Christi hîc aut alibi carnem seu humanitatem nobis obiicere, quàm tum Nestorij, tum aliorum de Christo vt puro meroque homine hæreticorum sibi suspensionem accersere? Alioqui non magnopere cum Luther conderim Zuinglium hîc inuidia plus ab hoc factis grauatum Nestorianum fuisse. Scholasticos ergo Cingli appellasti? ad Scholasticos igitur, imò ad scholam ibis, non eorum modo, sed & veterum, libro tertio antea congregatam.

Vadianica. Cap. VII.

Lib. 5.
Luc. 2.

De oratione,
corpore vt
in pane.

Aliud non
alius.

Longum porrò esset Zuinglianos omnes persequi. In præcipuis tantùm immorabor. Inter quos Ioachinus Vadianus ex medico repente Theologus, multorum cerrè librorum helluo, in tam multis suis illis de Eucharistia aphorismis, Adorationis, vno tantùm & altero (si bene memini) loco commemorat. Si in pane, ait, Christum esse scripturæ docerent, etiam adorabilem esse in eodem fide poscente consequeretur. Nam & id vtero matris à Ioanne est adoratus, nec in vlllo loco est, in quo adorari eum non oporteat. Nos, Vadiane, in pane Christum non docemus, non ita loquimur, litiga cum Lutheranis, quanquam nec his deest quo se sic loquentes tueantur, vt Tertullianus tibi hîc citatus, ita alibi loquitur, Corpus (inquit) Domini in pane censetur, nec desunt alij, vt hæc locutio sensu bono non prorsus careat. Sed ex scripturis vt quia credimus, proinde loquimur, quæ in his sacris autore dante Domino, sumimus, eius esse corpus & sanguinem, sic & in iis adoramus, eadem nimirum fide, qua & præsentem credimus. Sed humanitatis, ais, veritatem sic aduersus Marcionem Irenæus & Tertullianus tueati sunt, vt non passi sint aliud de Christo quàm de verissimo homine vel suspicari, qui humanitate sua glorificata quidem, non tamen exuta, ad Patrem corporaliter ascenderit. At nos, Vadiane, aliud Christum quam

quàm verissimum hominem non iam suspicamur, sed firmissimè credimus, verissimum nempe Deum esse, non alium tamen & alium, sed vnum eundem ipsum Deum hominem, & hominem Deum Iesum Christum. Scis enim veteres super incarnato verbo sic distinctè loqui, vt aliud quidem atque aliud in eo sentiant dicantque propter duas naturas, non alium tamen & alium, propter vnicam personam. Huius ergo Dei Hominis diuinitati, ipsissimæ vtiq; veritati & veracitati cum omnipotentia coniunctæ, suæ quoque hîc humanitatis præsentiam credimus & agnoscimus, ac proinde adoramus. Et cum Irenæo, Tertulliano, addo & cum Hilario, Cyrillo, Chrysostomo, &c. carnis nostræ substantiam hîc, in his, inquam, sacris Domini corpore, carne, & sanguine vesci, ali, nutrirî, augeri, ideoque incorruptibilis & æternæ vitæ esse capacem: & rude hoc ac terrestre corpus hoc cognato sibi gustu atque cibo ad immortalitatem reducendum. Quæ tamen nos non hîc ita esse recipimus, vt illic, hoc est, à cœlis abesse vel suspicemur, ac non potius in Missæ tum doxologia cantemus, Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis, tum canone, non mortis tantùm & resurrectionis Domini, sed & gloriosæ in cœlos ascensionis memoriam etiam post consecrationem faciamus. Ad quem locum Ambrosius, quo tractatu Canonis, sæpe alias meminit, & post eum Augustinus, sic videntur alluisse, Tu, aiunt, audis, quod quotiescunque offertur sacrificium, mors Domini, resurrectio Domini, *Elevatio* Domini significetur. Quo sacri huius tempore frustra hæc doceremus, si quem adoramus in sacramento, mentiremur in cœlo. Quam Algeri sententiolam meo sanè iudicio argutam & catholicam, si minus recipis, vt auctoris post ætatem etiam mediam, at audi certè Chrysostomum toties, vt indicato non sit opus, concionantem, exclamantem, Idem Christi corpus eodem temporis articulo & in cœlis Deo Patri assidere, & in sacris in hominum ore atque manibus versari. Vt non catholici tantùm, sed & Protestantes Euangelici scripserint ineptum, irreligiosum, inconsequens, impium, blasphemum, adeoque furiosum, hos Christianæ fidei articulos

Tertull. de Resur. Ire. lib. 4. c. 34. Hila. li. 8. de Trinit. Chrysost. & Cyrill. in Ioan. 6. Ascensionis & Eucharistiæ articuli. Canon. Missæ. De sacram. li. 5. c. 4. de verbis de serm. 28.

Lib. 1. c. 14.

quasi testam testæ collidere. Super qua collisione locos, quàm potuimus, bona fide alibi indicauimus. Sequitur a-
Apol. li. ca. 7. 4. 15. liquantò post in Vadiano, Autores habeo fide haud in-
 8. 6. 8. dignos, qui Honorium III. primum omnium Romæ
Lib. 6. panem Eucharistiæ templorum indidisse, quò adoranti-
Hono. III bus pateret. Nominasset eos Vadianus. Errant autem, &
 in errorem cum miserunt, siquidem putat, vt habet index
 à chalcographo ex hoc loco adiectus, Eucharistiam
 tunc, hoc est, post annum Domini 1200. cceptam adora-
 ri, aut in sacraiiis asseruari. Fuisse vtrunque quouis. Ho-
 norio longè antiquius constat ex antea dictis. Addit nec
 cum quidem morem statim ab aliis Ecclesiis admissum
 esse, aut receptum. Et huius rei fidem facere Honorij
Extra de ce verba, de Eucharistia loco singulari, mundo, & signato
lebrat. Mis semper honorificè collocanda, & deuotè atque fideliter
se, ca. Sanè. conseruanda, In quibus quanquam adorationis eius in-
 clusæ nulla fit mentio, sed vt eius vel in Missis eleuatio-
 ni, vel ad infirmos delationi reuerenter à populo incli-
 netur, hoc tamen ipso quod tam districtè præcipit, satis
 constare, id quod sic mandat, diu non durasse, sed à se
 maximè institutum. Nec edictis enim, nec mandatis tam
 districtis opus in his retinendis, quæ aut vetus consuetu-
 do, aut honesta aliqua ratio maiorum autoritate confir-
 mata commendat. Hæc Vadianus. At in Honoriana
 decretali hæc aduerbia, *Honorificè, deuotè, fideliter*, in
 nonnullum adorationis aut signum, aut argumentum
 duci possunt, & quidem probabilius quàm quod de reli-
 quo duxit. Districtus enim multò antiqua quidem, sed
Hebr. 8. vel antiquata, vel aliquo neglectu desuera & vt cum Apo-
 stolo dicam, senescencia instaurari solent, quàm noua &
 alioqui insolita institui, vt Eucharistiæ, in eo presertim
 celebrationis Missarum articulo, & inter ad ægros defe-
 rendam, cultus, & eius ad aliquam multos, de quibus an-
 tea, vsus, asseruandæ retentor magis fuerit & seruator,
 quàm institutor.

Martyriana. Cap. VIII.